

10. mai 2016

Til: Statsråd Ketil Solvik-Olsen

Nasjonal transportplan: Prioriter Citylink i NTP

Citylink er navnet på jernbanen som binder Oslo sammen med byer og tettsteder på Østlandet. Det består av grenbanene som er nærmest Oslo og som utgjør den tettest befolkede regionen. Citylink er nøkkelen for å sikre et godt og velfungerende transportsystem i vekstområdet på Østlandet.

21 kommuner i fem fylker deler fem viktige bynære jernbanestrekninger. Felles er at de går til og fra Oslo og at de befinner seg i de største vekstområdene på Østlandet. Gjøvikbanen, Kongsvingerbanen, Hovedbanen, Spikkestadbanen og Sørlandsbanen til Kongsberg har vært sulteforet med investeringer i mange år, til tross for en befolkning på over en halv million i kommunene langs banene.

Utbygging av Intercitystrekningene til Hamar, Fredrikstad og Tønsberg er allerede vedtatt av Stortinget. Spørsmålet er hva som er de neste store investeringene – om det skal være forlengelsen av Intercitystrekningene til Lillehammer, Halden, og Skien eller om det er på tide å ruste opp de mest trafikkerte jernbanestrekningene i Østlandsregionen.

Vår vurdering er at der det trengs mest, må det investeres først. Det er ingen tvil om at det er i Oslo og innenfor én times reisetid fra Oslo at det bor flest folk, er flest arbeidsplasser og at det er regionen som vil vokse sterkest.

Analysebyrået Civitas AS har på vegne av Citylink-samarbeidet utarbeidet en samfunnsøkonomisk analyse for grenbanene på Østlandet, som viser at nytteverdien av å bygge ut Citylink er langt høyere enn å fullføre InterCity-utbyggingen hele veien (Ytre Intercity).

Det bor i dag mer enn dobbelt så mange rundt stasjonene på Citylink-strekningene enn langs de ytre InterCity strekningene og Ringeriksbanen. Potensialet for boligbygging innenfor 1 km fra de samme stasjonene er tre ganger så stort langs Citylink-strekningene, og det er forventet en betydelig befolkningsvekst.

Analysearbeidet viser at forventet befolkningsvekst langs Citylink-strekningene er langt høyere enn det er for Ytre IC-strekningene. Samtidig er kostnadene som Citylink-strekningene krever marginale sammenlignet med Ytre IC. Der hvor Ytre IC ligger an til å koste mellom 67 og 77 milliarder kroner, er budsjettet for Citylink på magre 4,2 milliarder. Det er under en tiendedel av kostnaden til Ytre IC.

Knapt noen storbyregion i Europa vokser mer enn Oslo. For å unngå trafikkaos må kollektivtrafikken rustes opp kraftig. Derfor må Citylink-strekningene prioriteres i Nasjonal transportplan.

En investering på ca. 25 mrd. kroner innen 2030 på disse banene vil være tilstrekkelig til å oppnå vesentlig kortere reisetid til Oslo og 15 minutters og 30 minutters avganger hele driftsdøgnet. Til sammenligning er utbygging av Ytre IC og Ringeriksbanen av Jernbaneverket anslått til å koste ca. 80 mrd. kroner.

Fraværet av en effektiv jernbanestruktur rundt Oslo vil gjøre det vanskelig å realisere den planen for bostedsutvikling som Akershus fylkeskommune og Oslo kommune er enig om. I tillegg til potensial for passasjertrafikk, vil fire av disse banene også få kraftig vekst i godstransport dersom Jernbaneverkets ambisjoner om mer gods på bane realiseres.

Det er selvsagt viktig å løse problemer som eksisterer i Oslo, og Oslopakke 3 som nå kommer vil være viktig. Uten at trafikken inn til Oslo håndteres på en god måte vil Oslo uansett ha problemer. Vi skal ha flere til å velge å bo utenfor byen, men forutsetningen må være at det blir langt enklere å komme seg inn til byen og vekk fra den.

Regjeringen og Stortinget bør tviholde på prinsipper som kan styre prioriteringene. Klimaforliket er vedtatt, og bør tas hensyn til. Lønnsomme prosjekter bør igangsettes først, og der hvor behovene er størst må det investeres først. Citylink-strekningene innfrir på alle disse prinsippene som bør være styrende for investeringer i samferdsel: Kostnadene er beskjedne, behovene store og effekter på klima og miljø er betydelige.

De 21 kommuner ber derfor at kommende NTP prioriterer dobbeltsporet Gjøvikbane, Hovedbane, Hokksund-Kongsberg, Kongsvingerbane og Spikkestadbane før Ytre Intercity.

Med vennlig hilsen

Marianne Grimstad Hansen,
ordfører i Sørumsdal og leder av styringsgruppen

Edvin Straume,
Administrativ kontaktperson Citylink

Epost: edvin.straume@gran.kommune.no
Telefon: 932 09 458